

บันทึกการประชุมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
เวทีที่ 9 ณ โรงเรียนชะอวดวิทยาคาร อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันพุธ ที่ 10 ธันวาคม 2546
ผู้เข้าร่วมประชุม 49 คน
(สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมน้อยเนื่องจากฝนตกหนัก น้ำท่วมในบางพื้นที่ และไฟดับ)

อาจารย์จรูญ หยุทอง

ชี้แจงถึงจุดประสงค์การจัดเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์ โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนา
ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีสื่อประชาสัมพันธ์ คือ แผ่นพับ จดหมายข่าว
เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์โฟกัสภาคใต้ คัทเอ้าต์ และรายการวิทยุ “ดีทะเลาะเคาะดู”

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษณ์

ในฐานะผู้รับผิดชอบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ ชี้แจงที่มาของ
ทีมงาน 3 สถาบัน และแนะนำทีมงานศึกษาทั้ง 9 ประเด็นที่มาร่วมเวทีที่จะมาจัดทำแผนแม่บทฯ โดยมีเป้าหมายคืน
สภาพเดิมให้ทะเลสาบมากที่สุด ทั้งนี้ ทีมงานจัดทำแผนแม่บทฯ ต้องการข้อมูลจากพื้นที่จริงในพื้นที่ให้มากที่สุด
โดยเฉพาะประเด็นพрудวนเครื่องและพื้นที่ต้นน้ำ ว่ามีความต้องการมีส่วนร่วมอย่างไร

สำหรับเวทีที่ชะอวดจะเน้นในประเด็นเรื่องพрудวนเครื่องว่ามีสภาพในอดีตเป็นอย่างไร ปัจจุบันมีความ
ต้องการอะไร และความคาดหวังในอนาคตเป็นอย่างไร และแนวทางในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายจะอย่างไร
และประเด็นป่าต้นน้ำ ในวัตถุประสงค์เดียวกัน

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

ผมติดตามเรื่องทะเลสาบมาตลอด ไม่ว่าเวทีใด ผมรู้สึกดีใจและภูมิใจมากที่เกิดโครงการนี้มาในฐานะอยู่
ในโซนป่าพрудวนเครื่อง พрудวนนี้มีพื้นที่ 217,000 ไร่ มีพื้นที่ครอบคลุม 3 จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง
พрудวนเครื่องในอดีตมีความสมบูรณ์มาก มีปลาอุกลำพันมาก ต่อมาปี 2505 มีพายุพัด ไม้ล้ม ไฟไหม้ป่าพрудวน ต่อจากนั้น
ป่าพрудวนก็เสื่อมโทรมลง ประกอบกับปัจจุบันคนมีจำนวนมากขึ้น ใช้ทรัพยากรมากขึ้น ขณะเดียวกัน 2-3 ปีมานี้มีปัญหา
ไฟไหม้ป่าพрудวนทุกปี เพราะน้ำแห้ง ไม่มีน้ำท่วมขัง ทำอย่างไรที่จะแก้ปัญหา

สาเหตุใหญ่ คือ ฝนน้อย ภาคใต้ มี 2 ฤดู ฤดูฝนน้ำไม่สามารถกักเก็บไว้ได้ น้ำมาจากเขาบรรทัดท่วม
ไหลหลาก ไม่ได้เก็บน้ำไว้ใช้ และน้ำแห้งเร็ว 3 ปีที่ผ่านมาไฟไหม้รุนแรง คลองชะอวด แพรกเมือง ที่มีมานานแล้ว

หน่วยงานของรัฐเข้ามาขุดลอกทำให้น้ำไหลเร็วมากขึ้น ตอนนี้เราทำฝายกั้นน้ำแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปก่อน ทางแพรงเมือง ทีมงานได้เสนอโครงการแก้ปัญหาเร่งด่วนไป 2 โครงการ ทางกรมทรัพยากรน้ำรับไปทำฝาย 8 ตัว นำร่องทดลองก่อน

ตอนนี้ อบต. เป็นหน่วยงานใกล้ชิดที่สุด ได้เอากระสอบทรายร่วมกับหน่วยงานไฟฟ้า และประชาชนไปกั้นน้ำไว้บางส่วนให้น้ำได้ไหลช้า กักเก็บไว้ในป่าพรุ โครงการของชลประทานก็ทำฝายชั่วคราวไปกั้นไว้บางส่วน

แนวทางในการแก้ปัญหาพรุควนเคร็ง ให้ทำฝายกั้นน้ำที่แพรงเมือง ป่าพรุมีพื้นที่ใหญ่ ให้ยกคั้นกันน้ำอยู่เป็นแปลงๆ แปลงละ 5 หมั่นไร่หรือ 1 แสนไร่ ยกคั้นกันน้ำจากหัวป่าเขียว ไปถึงควา ระยะทาง 12 กิโลเมตร ยกคั้นกันน้ำประมาณ 2 เมตรครึ่ง ทำฝายไปกั้นเสีย และทำคั้นกันน้ำจากควนเคร็ง ถึงควนชะลิก เนื้อที่ประมาณ 10 ตารางกิโลเมตร ยกคั้นกันน้ำประมาณ 2 เมตรครึ่ง จะสามารถกักน้ำได้เป็นเนื้อที่ 2 แสนไร่ และทำคั้นกันน้ำบ้านควนยาวไปถึงแหลมหัวคลอง ยกคั้นกันน้ำให้ได้ 2 เมตรครึ่ง เพื่อว่าดินยุบ กักน้ำไว้ได้ เป็นเนื้อที่แสนกว่าไร่

โครงการปลูกป่า ผมเห็นด้วย เพราะป่าไม้เสื่อมสภาพ โครงการที่มีในปัจจุบันมีโครงการพระราชดำริเพียงแต่มีปัญหาหน้าผาหินมาก กินค่าหัวคิวกล้าไม้จากชาวบ้าน ต้นละ 6 บาทมาซื้อไปแล้ว 15 สตางค์ ป่าที่ปลูกมีหลายชนิด ไม้เสม็ดบ้าง ไม้ป่าพรุบ้าง ผมสงสัยชาวบ้าน ไม่ได้ปลูกด้วยจิตสำนึก คาดหวังผลประโยชน์ ไม่ได้ผล เห็นด้วยกับแนวคิด แต่อยากให้พี่น้องประชาชนได้มากกว่านายหน้า คนที่กินหัวคิว ผมรู้ดี แต่ไม่ต้องบอกก็ได้

ในฐานะประธานทำแผนแม่บทพรุควนเคร็ง ผมอยากให้แก้ปัญหาเรื่องคนด้วยการส่งเสริมอาชีพพรุควนเคร็งในอดีตมีความสมบูรณ์มาก แต่เนื่องจากสภาพที่ผ่านมาไฟไหม้ป่าพรุ ทรัพยากรโตไม่ทัน พี่น้องต้องทำอาชีพทุกวัน ต้องไปนำจากจังหวัดอื่นมาใช้ เช่นกระจุค ที่ผ่านมามีคนเคยไปเอาที่ทะเลน้อย ปีที่ผ่านมามีคนไปเอาจากสุราษฎร์ฯ พังงา แต่ปีนี้เริ่มมีจุคไว้ใช้แล้ว

ในฐานะแกนนำชุมชน เรื่องการข้อมกระจุคเป็นอันตรายมาก พี่น้องที่มาข้อมจุคเริ่มใช้สิข้อมมาก มีปัญหาเรื่องสุขภาพแล้ว มีอาการผื่นคันหลายคน พี่น้องต้องใช้สิทุกวัน ทำให้สารเคมีสะสมมากขึ้น บางคนยกเลิกแล้ว

ทุกวันนี้ปัญหาการบุกรุกป่าพรุมีน้อยมากไม่เหมือนกับพื้นที่ป่าเขา ฤดูน้ำหลากก็อาศัยอยู่ไม่ได้ การบุกรุกก็เพียงแค่ไปหาทรัพยากรมาเลี้ยงชีพและจำหน่าย การบุกรุกมีผลกระทบน้อยมาก

เรื่องเอกสารสิทธิ นโยบายของรัฐที่เพิ่งออกมา เพื่อแก้ปัญหาที่ทำกิน ผมไม่แน่ใจว่ารัฐบาลจะจัดการอย่างไร เรื่องหนี้สินที่ทำกิน ที่รัฐให้ไปแจ้ง ไม่รู้ว่ารัฐแก้ปัญหาอย่างไร

ผมคิดว่าพรุควนเคร็ง เข้าภาพ คือ ทุกภาคส่วน ไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง เราเป็นเจ้าของป่าพรุทั้งหมด

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษณ์

นักวิชาการฝักมาบอกว่าพรุ มีประโยชน์มหาศาล คือ

- (1) ป้องกันน้ำท่วม
- (2) เติมน้ำใต้ดิน
- (3) รักษาฝั่ง ป้องกันพายุ
- (4) กักเก็บ ส่งต่อตะกอน และธาตุอาหาร
- (5) เปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ
- (6) กรองพิษจากน้ำ

- (7) เป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพ
- (8) ผลผลิตจากพื้นที่ชุ่มน้ำมีมาก
- (9) เป็นที่นันทนาการและท่องเที่ยว
- (10) มีคุณค่าทางวัฒนธรรม

คุณวิเชียร เสนาชู

พื้นที่ป่าพรุมีประโยชน์เหมือนที่อาจารย์อ่านให้ฟัง พรุให้ทุกสิ่งกับสิ่งมีชีวิต ถ้าระบบนิเวศน์ดี ทุกอย่างจะสมบูรณ์หมด เนื่องจากในอดีตพรุเริ่มวิบัติจากภัยธรรมชาติ 2505 หลังจากนั้นคนเผาพรุไปหาปลา แผนพัฒนาฯ หลังปี 2504 คนเริ่มเข้ามาหากินกับพรุ ทำให้ระบบนิเวศน์เริ่มวิบัติ

ผมขอบคุณรัฐบาลทักษิณ ขอบคุณรัฐธรรมนูญ และเลียดวีรชน ที่ได้ปฏิรูปรัฐธรรมนูญทำให้มีเวทีนี้ขึ้นมา ป่าพรุนอกจากภัยธรรมชาติแล้วยังมีจากน้ำมือของมนุษย์ ยกตัวอย่าง ปตท. กรมป่าไม้ อบจ. อบต. เขาไปขุดเหมือนตารางหมากรุก เพื่อให้สะดวกในการทำงาน กรมพัฒนาที่ดินขุดทำฝายน้ำล้น มีสปิลเวย์ หมายความว่า ถ้าน้ำมากเกินจะล้นสปิลเวย์ แต่ตัวสันสปิลเวย์อยู่ต่ำกว่าระดับพื้นดินปกติ และที่เขาขุด ทุกแห่ง เวลาฝนแล้งน้ำไหลลงตามวงจรของมันไหลลงสู่ที่ลุ่ม สู่คลองชะอวด แพรกเมืองพังเกิด เปิดไม่หมด ไหลลงคลองชะอวด ที่สได้ไหลลงทะเลน้อย ระบบหลายอย่างเสีย...ฝนแล้ง ไฟไหม้

เราต้องพูดความจริงนะครับ ผมพูดเพื่อพี่น้องประเทศไทย ไปดูเกาะครับ ปตท.ร่วมกับป่าไม้ปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ มีนายกเปรมมาเป็นประธานปลูก แต่ป่าตรงนั้นทุกวันนี้มีไม้เหลือต้นเดียวแล้ว ชื่อไม้แพกซ์มีป้ายเหลืออยู่ และมีอีกแปลงหนึ่ง สนง. ปตท. มาปลูกเอาป้ายลงแล้ว เขาพัฒนามาลักษณะนี้ปล้นประเทศไทยไหม

คนที่เข้ามาทำ คือ คนที่กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ ถ้าแก่ ชาวบ้านไม่กล้าหือครับ ผมพูดอย่างนี้ ไม่อยากฟันฝอยหาตะเข็บ เราน่าจะมาทบทวนว่าใครทำให้ประเทศไทยวิบัติกันแน่

การขุดพรุเป็นตารางหมากรุก มีผลทำให้ ฝนแล้ง น้ำไหลเร็วขึ้น สาเหตุที่ไฟไหม้นั้นไปถามคนในพื้นที่ได้เลยว่าใครเผา เผาเพื่ออะไร

ผมยกตัวอย่างที่ปตท. ปลูกป่า ตอนนีบริเวนน้นปลูกป่าล้มกันแล้ว พื้นที่ชุ่มน้ำตั้งแต่สงขลา ทะเลน้อย ไปพรุควนเคร็ง ตรงไปสถานีนอกโลก ไปหลังกองทัพบก 4 ที่ตอนนี้เขาสร้างสนามบินแล้ว มันทำลายระบบนิเวศน์นี้คือความวิบัติของพรุ เรามีแนวทางอย่างไรในการฟื้นฟูป่าพรุ

การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ต้องนึกถึงคำปรารภ ของท่านปรีดี พนมยงค์ ว่าประเทศไทยให้รักษาป่าและภูเขาให้มีไม่ต่ำกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ เพื่อป้องกันประเทศ แต่บัดนี้รัฐสภาพล้นประชาชนเรียกว่าคณะปฏิวัติ ไปยกเลิกกฎหมายปฏิรูปที่ดิน มีหน้าข้าราชการสัญญา ธรรมศักดิ์ไปออกกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ฉบับที่ 2 แต่ไม่มีหน่วยงานใดสนใจ

ในหลวงได้บริจาคทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้ 5 หมื่นกว่าไร่ แต่หน่วยงานภาครัฐไม่เคยมี ต่อมาปี 2535 มีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งแก้ปัญหาด้วยการออก สปก. แจกให้กับเกษตรกร แล้วประเทศจะเหลือที่ดินให้สาธารณะหรือครับ รัฐบาลกล้าไหมให้เอกชนถือครองที่ดินได้ไม่เกิน 30 ไร่

แนวทางในการแก้ปัญหา

- (1) ต้องศึกษาว่าอดีตพวกรวนเคิ่ง มีคลองธรรมชาติกี่สาย
- (2) ศึกษาแล้วให้คืนสภาพเดิม
- (3) เราต้องเอาภูมิปัญญาในอดีตมาบวกกับเทคโนโลยีปัจจุบัน ให้พวกรวนเคิ่งเป็นไร่นาสวนผสม ขุดเป็นแปลงเพื่อรองที่เราขุด ปลายจะอยู่บนร่องสวนนั้น ไม้ในป่าพวกรวนเคิ่งอย่างหมากแดงมันเคยอยู่ในพวกรวนเคิ่งแต่บัดนี้ไม่มีแล้ว ถ้าเราไม่พัฒนาพวกรวนเคิ่ง เราปลูกไม้สักก็แพง (ตัน) จะไม่มีเหลืออยู่หรือครับ เพราะปีหนึ่งจะมีน้ำหลาก ดินพวกรวนเคิ่งสองแสนไร่ ต้องขุดให้กว้างมาก ลึกมาก เพื่อให้ไม้ที่มีหลากหลายในอดีต เอามาเลี้ยงเพาะชำไว้ แล้วเมื่อใดพอสมควรเอาไปปลูกในร่องที่ขุดไว้ ถ้าเราลงทุนฟื้นฟู 5 ปีก็ถอนทุนคืนแล้วค่อยพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

อดีตไม่ต้องพูดถึง อนาคตเราต้องดูครับว่าเทคโนโลยีปัจจุบันต้องไปบวกกับภูมิปัญญาในอดีต การขุดฟื้นดินต้องศึกษา ที่ดินไม่เสมอกัน เป็นแอ่งบางพื้นที่ ต้องศึกษาก่อน คนนี้แหละไปศึกษา

ชาวบ้านในปัจจุบัน รัฐธรรมนูญเปิดให้ชุมชนมีส่วนร่วม แต่อาจารย์ครับ ก็ปีแล้วที่ประชาชนพูดความจริงไม่ได้ ประชาชนถูกปิดหูปิดตา 30 กว่าปี คนที่พอจะพูดได้ รัฐบาลบอดี้ ปัจจุบัน คือคนไม่กลัวตาย ไปศึกษาวิเคราะห์มา

ชุมชนเราไม่ห่วงหรือครับ เพียงแต่ว่าบุคลากรของรัฐทุกคนต้องสำนึกในข้าราชการสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต้องรำลึกคุณค่าของแผ่นดิน ว่าบรรพบุรุษได้เสียเลือดเนื้อได้ปกป้องไว้

พวกเราที่มานี้ ได้งบประมาณ 16 ล้าน อาจารย์จ่ายอะไรบ้าง งบประมาณในการทำแผน ทีมงานต้องมีความโปร่งใสชี้แจงได้

ชาวบ้านไม่ได้โง่หรือครับ แผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมามีทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยากจนลง คนจบดอกเตอร์เยอะ บางส่วนโง่ บางส่วนก็ฉลาด การปลูกจิตสำนึกไม่ยากครับ ให้ทุกฝ่ายที่มีจิตสำนึกสาธารณะเข้ามารับผิดชอบได้ที่เราเสียไปต่างประเทศต้องเอากลับคืนมา ภาษีที่รัฐไม่เคยออกเก็บมาเป็นของแผ่นดิน อย่างภาษีมรดกต้องเรียกเก็บ

อาจารย์บรรจง ทองสร้าง

รัฐธรรมนูญเปิด แต่ในความเป็นจริง พื้นที่ที่วนเคิ่งที่เหมือนลุ่มวิเชียรที่มีจิตสำนึกมีมากไหม

คุณวิเชียร เสนาขุ

คนที่ลุกขึ้นมาปกป้องทรัพยากรมีหลายคน แต่ไม่ใช่ทั้งหมด คนที่ลุกขึ้นมาปกป้องทรัพยากร เมื่อก่อนเขาหาว่าบ้าทั้งนั้น ผมอยู่ใกล้พวกรวนเคิ่ง มีทีมงานที่เป็นชาวบ้าน 100 เปอร์เซนต์ ลุกขึ้นมาทำเวทีร่วม ชื่อองค์กร “ชาวบ้านเพื่อพัฒนาพวกรวนเคิ่ง” ไม่ได้มีระเบียบข้อบังคับอะไร เพียงแค่อยากเห็นการพัฒนาเหมือนที่รัฐบาลว่า คือคืนความสมบูรณ์และให้มีส่วนร่วม และให้ชาวบ้านพ้นจากความยากจน

การคืนสภาพป่าพรุให้เหมือนเดิม นอกจากทำไร่นาสวนผสมแล้ว ให้ส่งเสริมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หาพันธุ์ปลามาเพาะเลี้ยง และทำอย่างไรที่จะส่งเสริมอาชีพให้พี่น้องรอบลุ่มน้ำทะเลสาบ มีอาชีพและหลักประกันที่มั่นคงในชีวิต

คุณสมนึก พรรณศักดิ์

ผมตามมาหลายเวที ขอพูดสักนิด ถ้าถามว่าให้พรุควนเคร็งเหมือนเดิม ผมไม่หวัง แต่ว่าอยากให้คนพรุควนเคร็งอยู่เหมือนเดิม ตรงนั้นอยากได้เพราะคนควนเคร็งไม่เหมือนเดิม คือ เคยแบ่งปัน มีความเอื้ออาทรกัน ปัจจุบันคนเปลี่ยนไป เพราะหน่วยงานลงไปแบ่งคน แย่งคน คนของปกครองบ้าง คนของ ปตท. บ้าง คนของเกษตร บ้าง กลายเป็นคนของแต่ละโครงการ ผ่านหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ

ผมทำงานทะเลสาบที่เกาะขอม ดีใจที่จะมีการฟื้นฟูทะเลสาบเหมือนเดิม การที่คนจะกลับมาเหมือนเดิม ผมก็คิดไม่ออก เพียงแต่อยากบอกว่าจะลงไปทำโครงการให้พูดคุยกันก่อน ทำงานให้รับรู้กัน ไม่ใช่ไปเริ่มต้นใหม่ ไม่ใช่ไปแย่งคนกันเหมือนเก่า ผมอยากให้ใครก็ได้ ลงไปถามคนในพื้นที่ บางครั้งคนที่ไปพูดในเวทีพูดไม่ตรงกับข้อเท็จจริงทั้งหมด สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือการแย่งคน

น่าจะมีเวทีทำอย่างไรให้แต่ละหน่วยงานที่จะมีโครงการมีการพูดคุยกัน มีการศึกษา มีการบูรณาการแผนร่วมกัน และเชื่อมไปถึงคนด้วยว่า คนเก่าเคยทำอะไรมา ต่อยอดแล้วให้เอาข้อมูลที่ได้ศึกษากลับลงไปสื่อสารกับชาวบ้านข้างล่างให้เข้าใจ ความขัดแย้งระหว่างผู้นำกับชาวบ้านจะไม่เกิด เอาผลการศึกษาไปบอก

ผมมีบทเรียนว่าคนนอกไม่ไปยุ่งมาก คนในพรุควนเคร็งจะกลับมาเหมือนเดิม

ถึงไม่มีโครงการอะไรลงไป ป่าพรุในวันนี้จะไม่ฟื้น สภาพพรุเป็นระยะสุดท้ายแล้ว ป่าเสื่อมขึ้นหมดแล้ว ทำอย่างไรให้คืนสภาพเดิม ผมก็หาวิธีการไม่ได้เหมือนกัน แต่มาดูวิธีการ เราได้แต่บอกว่าไม่ให้ไฟกินพรุ จะทำอย่างไร การกั้นน้ำก็ควรระวัง ทำอย่างไรให้มีการระบายได้ อย่าไปขังน้ำไว้

อยากให้คนพรุควนเคร็งกลับมานับญาติสามัคคีกันเหมือนเดิม คงเป็นไปได้ยาก อยากให้คนมารวมกันก่อน จึงจะใส่ใจกันลงไปได้

อาจารย์จรรุญ หนูทอง

งบ 16 ล้านบาทดูเหมือนว่ามาก แต่ถ้าเปรียบเทียบกับจำนวนคนรอบทะเลสาบแล้ว หรือไปเทียบกับ โครงการอื่นแล้วก็ไม่มาก งบประมาณสัมพัทธ์ก็ได้มาเพียง 1 ล้าน 7 แสนบาท แบ่งเป็นการทำสื่อต่างๆ และค่าตอบแทนทีมงานที่มา คนละ 1 พันบาท 20 เวกี ก็ 2 หมื่นบาท ซึ่งเงินที่มีอยู่ ณ วันนี้ก็ใช้เงินสำรองจ่ายของสถาบันมาก่อน มีเวทีมาเราใช้เงินไปทั้งหมด 3 แสนกว่าบาท และใช้เงินของ มอ. สำรองจ่าย

ค่าใช้จ่ายเราใช้เฉลี่ยเวทีละ 1 หมื่นบาท ไม่นับค่าน้ำมันในการเดินทาง ทั้งหมดที่เราทำ เราทำด้วยจิตสำนึกคนลุ่มทะเลสาบ ถ้าปล่อยให้คนอื่นมาทำ เราได้แต่ด่าว่ากันอยู่อีก

คุณวิเชียร เสนาชู

ตอนที่ไปเซ็นสัญญากับรัฐบาล เขาระบุใหม่ว่าเงิน 16 ล้านบาททำอะไรบ้าง แล้วเงิน 14 ล้านบาทที่เหลือทำอะไรบ้าง

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ประเด็นเรื่องงบประมาณ มหาวิทยาลัยเองมีค่าบริการวิชาการ หักไว้ประมาณ 12 เปอร์เซ็นต์ ประมาณเกือบ 2 ล้านบาท เพื่อไว้ในกรณีมีปัญหา ตรงนี้เป็นระเบียบของมหาวิทยาลัย เงินที่เหลือแยกไปตาม 9 ประเด็นศึกษาแยกงบประมาณไปแต่ละประเด็น

ประเด็นที่ผมอยากถาม เรื่องแยกคน ที่แยกได้เพราะคนในพื้นที่ไม่เข้มแข็งหรือไม่ และถ้าข้อมูลนี้จริงที่ซื้อล้าไม้เถียนจากชาวบ้าน 15 สตางค์ แล้วไปปรับจากราชากร 6 บาท และที่บอกว่าไม้ที่ปลูกไว้สมัยป่าเบญจพรรณเหลือ 1 ต้น ถ้าหากที่ผ่านมามีโครงการเป็นไปในลักษณะนี้ ไม่คุ้มค่า ผมว่าอย่าทำดีกว่า เราน่าจะมหาสาเหตุว่ามันเกิดจากอะไร

คุณวิเชียร เสนาชู

งบประมาณปี 2545 ส่วนหนึ่งของงบปลูกป่าพรุควนเคร็ง รัฐบาลออกมาผ่านกรมป่าไม้ เฉลี่ยต้นละ 6 บาท 70 สตางค์ ผมไปถามชาวบ้านจึงรู้ว่า ชาวบ้านขายไม้ละ 100 ต้น ต้นละ 15 สตางค์ ผมถามว่าแล้ว ต้นทุนเท่าไร ชาวบ้านบอกว่า ไม้มันขึ้นเอง ไม่ได้เพาะ แยกไปถอนมาจากพรุ แล้วไปแช่น้ำไว้ ชาวบ้านได้จากการถอนต้นละ 15 สตางค์ ผมไม่ทราบมาก่อนหน้าปลูกอยู่กี่ปีแล้ว

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ถ้ากรณีมีงบประมาณลงมา ถ้าผ่านอบต. ชุมชน หรือจะผ่านอย่างไร ผมขอถามทุกคน ถ้าเราจะมีวิธีใหม่เรามีทางอื่นใหม่ในการตรวจสอบ เรามีวิธีการอย่างไร

อดีตกำนันสัมมิตร จุ้ยปลอด

สวัสดิ์ท่านอาจารย์ สมาชิกผู้ร่วมประชุม ผมมาเป็นครั้งแรก ดีใจมาก ผมพูดเรื่องทะเลสาบ ดีใจมาก เพราะผมมีพรอยู่ 1 แห่ง ที่ตำบลชะอวด 2 พันไร่ ไม่ทราบว่ายู่ในแผนแม่บทหรือเปล่า

อาจารย์อารี รังสิโยภักดิ์

พรที่ว่าปกดิน้ำจะไหลลงชะอวด ไม่ผ่านพรุควนเคร็งใช่ไหม

อดีตกำนันสมมิตร จุ้ยปลอด

ร่วมกันแหละครับ ถ้ารวมอยู่ในแผนแม่บทฯ ผมจะเล่าความเป็นมาของพรุที่ชะอวดให้ทุกคนได้ทราบ ที่ตำบลชะอวด ในขั้นแรกที่ผมมาเป็นกำนันได้ศึกษาตรงนี้มีอยู่ 4 หมู่บ้านที่ติดเขตป่าพรุ มีหมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 5 และหมู่ 7 มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 2,700 ไร่ ได้รับการพัฒนา ให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน มีการแย่งชิงกัน เรื่องการใช้สิทธิ์ครองโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ เกิดความขัดแย้งกัน ผมเข้าไปคิดว่าทำอะไรจึงจะใช้พื้นที่ตรงนี้เป็นที่สาธารณะใช้ประโยชน์ให้สมบูรณ์ อย่าให้ชาวบ้านขัดแย้งกันได้ เลยคิดกันว่าเราจะต้องพัฒนา ช่วงนั้นมีโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้ามา เราได้ขุดคูน้ำล้อมรอบ แยกพื้นที่เป็นแนวเขตให้ชัดเจน พอเขตแนวเขตเสร็จ เราเชิญผู้ว่าฯ มาเป็นประธานในการปลูกป่าร่วมกันจนเกิดเป็นการพัฒนา

ที่แรกในสภาตำบลของเราขอใช้ชื่อว่า “ป่าพรุแสงสุริยชน” แต่นายอำเภอว่าไม่เหมาะสม ไม่สมเกียรติ จึงขอประวัติทั้งหมดไปทูลเกล้าถวาย ขอพระนาม จึงได้ชื่อพระราชทานว่า “สวนสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาภรณ”

แต่ทุกวันนี้พรุก็ยังขาดการพัฒนา หน่วยงานของ ททท. กระตุ้นมาทุกปีให้ส่งโครงการไป ผมก็เขียนไปแต่ก็ไม่เคยได้รับการสนองตอบ

ความคาดหวังของผมและสมาชิก หลังจากการคืนสภาพกลับมาได้แล้ว ในช่วงนี้พรุควนครึ่งหลังจากไฟไหม้ ต้องมาอาศัยกระเจูดบ้านผม ทะเลน้อยก็มีชื่อกระเจูดที่นี่ ศักยภาพกลับมาเหมือนเดิมแล้ว มีปลา มีนกน้ำ แต่ไม่สามารถพัฒนาไปเป็นที่ท่องเที่ยว และมีสาธารณูปโภคครบครัน ผมอยากให้ช่วยตรงนี้

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ถ้าพูดถึงตัวอย่าง ที่เล่ามา พื้นที่ 2,000 ไร่ พื้นที่นั้นมาแล้ว ความสำเร็จที่ว่ามาจากอะไร

อดีตกำนันสมมิตร จุ้ยปลอด

นอกจากความร่วมมือร่วมใจแล้วต้องมิงงบประมาณ ที่ผ่านมาได้งบประมาณจากสภาตำบล ตอนนี้อยบด. รับ ผิดชอบ ผมเริ่มทำโครงการนี้มาตั้งแต่ปี 2532 พอผมหมดวาระไป 2 ปีแล้วไม่มีการสืบทอด อยบด. อยากทำแต่ งบประมาณมีน้อย โครงการนี้จะช่วยได้หรือไม่

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

ของเราทำแผนแม่บทฯ แล้วเรามีแผนปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปทำตาม เราทำได้แค่นั้น แล้วเจ้าของหน่วยงานที่รับผิดชอบจะไปกำหนดกิจกรรมโครงการของเขาเอง

คุณเรณูรงค์ ทองแก้ว

ผมสวัสดิ์อาจารย์อารี อาจารย์คงจำผมไม่ได้ วันนี้เราพูดเพื่อบ้านเมือง บางสิ่งบางอย่างผมขอสงวนไว้พูดไม่ได้ เพราะรู้น้อยรู้มากไม่ทราบ อาจเป็นว่าผมไปสืบรู้ความชั่วร้ายมาตั้งแต่ปี 2482 ผมได้หนังสือมา 3 เล่ม ในปี 2482 การเมืองเลวร้ายมากเพราะคอมมิวนิสต์รุกราน หนังสืออีกเล่มหนึ่ง คือนายประคิษฐ์ มนุธรรม หรือนายปรีดิพนมมยงค์ ผู้เปลี่ยนแปลงการปกครอง และหนังสือเล่มที่ 3 คือ พี่เขยของ มรว.ลี้กฤทธิ ปราโมช พบสิ่งประหลาดแต่พูดไม่ได้ ท่านอาจารย์และคอกเตอร์คงจะทราบมากกว่าผม แต่ผมจะพูดสิ่งที่พื้นๆ ที่เรานั่งอยู่ตรงนี้ปัญหาไม่ได้เกิดจากประชาชน แต่เกิดที่ชนชั้นปกครองไม่โปร่งใส ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือร้อยเปอร์เซ็นต์ ปัญหาแก้ไม่ยาก ให้ผู้มีจิตได้สำนึกว่าหน่วยงานปกครอง อบต. กำนัน นายอำเภอ ต้องมีจิตสำนึก ต้องพัฒนาตัวเอง ปฏิบัติตัวเองก่อน

อาจารย์ทำให้บ้านเมืองนี้เจริญ ผมยินดีร่วม ที่รู้ชัดเจนในชะวอดมีไม่เกิน 10 คน ต้องพัฒนาก่อนประชาชนยังรู้ไม่มาก มีการศึกษาน้อย

เด็กที่มีการศึกษาแล้ว ผมเห็นเพื่อนผม จัดแข่งกับพ่อ ไม่รู้ว่าใครรู้มากกว่ากันแน่

พรุควนเครื่อง การแก้ปัญหา แก้ไม่ยาก ลงมือด้านวัตถุ ทำที่เก็บน้ำให้ได้ระดับเดียวกับพื้นดิน น้ำพันระดับมันก็ไหลไปเอง ระหว่างควนขาบกับควนเครื่อง ทำพุดตรงนั้นใช้พื้นที่สัก 30 เมตรทำฝายหรือทำนบกั้นขังน้ำ หรือถ้ามีงบประมาณมากก็ทำถนนจากกระโนดมาเชื่อมกับพรุควนเครื่องไปออกชะวอด เส้นทางจะเปิดทันทีได้ใช้ประโยชน์

พรุควนเครื่องอย่าให้น้ำแห้ง เนื้อที่ 6-7 ควน ทดลองก่อน ต้องใช้ระบบจับผู้หญิง เราต้องวาทะ ทำให้เห็นผลก่อน พอเขาเห็นว่ามันดี เมื่อเห็นว่าดีแล้วเขาจะเอาด้วย ใช้ทฤษฎีดึงดูดใจแล้วเขาจะมามีส่วนร่วม แต่ถ้าพูดแล้วไม่ทำก็ไม่ได้เรื่อง อดีตเป็นรากฐานของปัจจุบัน เราต้องศึกษาอดีตก่อน

ข้อเสนออย่างอื่น นอกจากกันทำนบแล้ว พันธุ์ไม้ อย่างเต่าร้าง...หายากแล้ว หมาแดง หลังไฟไหม้ป่าหายไปหมด ผมอายุ 18 ปี ปลาตุ๊กตาพันธุ์ละ 1 บาท ฤดูฝนอย่างนี้แก่งกินกับหัวมันขี้หนูอร่อยมาก ปลาหมอกินกับเกลือ ไปนั่งเกาะของอาจารย์จรรยา อย่าให้พูดเลยครับ...เพราะฉะนั้นต้องปลูกต้นไม้ให้หลากหลายเหมือนเดิม แต่ก่อนปลูกต้องให้ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่มีความรู้ มาทำงานร่วมกัน ปรับวิธีคิดใหม่ เอาระบบศาสนามาหล่อหลอม คือต้องพัฒนาคนให้หันมาตระหนักในคุณค่าของทรัพยากร แล้วใช้กระบวนการทางกฎหมายควบคุม ถ้าได้แก้ตรงนี้ได้ เมืองไทยจะไปได้ เลือกเฟ้นคนที่มีอุดมคติจริงๆ มีมาก คนพรุควนเครื่องมีการศึกษามาก เพียงแต่ไปอยู่ที่อื่น

ตอนนี้ฟ้าเปิด รัฐธรรมนูญเปิดอยู่ แต่ชาวบ้านยังไม่รู้ คนที่จะมาทำตรงนี้ต้องรู้ว่าทำอะไรให้ชาวบ้านได้เรียนรู้เรื่องรัฐธรรมนูญ ทำอย่างไรเขียนโครงการงูใจสร้างให้เป็นรูปธรรม

ในพรุนี้ทำได้ไม่ยาก เหมือนสวนจุฬาภรณ์ คือ ต้องมีบ สร้างศาลาให้มั่นคง ในพรุเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ชุตสระทำเป็นที่ตกปลา เพื่อให้ อบต. มีรายได้

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

ผมว่าคนเรามีไม่กี่ประเภท

- (1) มียศ มีตำแหน่ง มีความสุขแล้ว
- (2) คนที่สบายแล้ว ร่ำรวยแล้ว
- (3) ทำงานเพื่อตัวเองและคนอื่นด้วย ผมคิดว่าผมอยู่ประเภทที่ 3 ฟังมาแล้วคิดใจอยู่หลายเรื่อง

เรื่องสังคมในพหุวัฒนธรรมว่าเป็นของคนโน้นบ้าง คนนี้บ้าง การเมือง ไม่ใช่ที่เครื่องที่เดียว รัฐสภาที่เหมือนกัน แบ่งเป็นฝ่ายเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย สิ่งที่เราทำคือเอาความเห็นของคนส่วนมากมาปฏิบัติ คนส่วนน้อยก็ไม่ใช่ว่าผิด นี่เป็นเรื่องปกติของสังคมเรา

ผมอยู่อำเภอ 2 เรื่องคือธรรมชาติและสังคม รู้แค่ 2 เรื่องนี้พอแล้ว เราเรียนรู้มาแก้ปัญหาสองอย่างนี้ เป็นเรื่องธรรมชาติของคนที่ยึดแย้งกัน ส่วนเรื่องเศรษฐกิจ คนจนไม่ใช่เพิ่งมี ผมก็ศึกษาประวัติศาสตร์มา ส่วนหนึ่ง คนในยุคความร่ำรวยไม่มีการเอาเปรียบกัน คนมาพึ่งเอาเราเปรียบกันในยุคที่มีทาส มีคนจน คนรวย มีนายหัวขึ้นมา ต่อเนื่องมาถึงยุคทุนนิยม ซึ่งปัญหาใหญ่คือหนี้สิน เพราะมีดอกเบี้ยมาก ดอกออมทรัพย์ ดอก ธกส. ทุกดอก...ดอกมากกว่าต้น ทรายใต้ที่ต้นทุนมีมากกว่าราคาจำหน่าย ทำอะไรก็ไม่ได้ผล

ผมคิดว่าหน่วยงานราชการลงไปปลูกป่า ผมคิดว่าไม่ได้ผลทั้งสิ้น ไม่รู้เป็นอย่างไร ผู้ชาวบ้านปลูกไร่ละ 3,000 บาท ไปดูได้เลย ที่ หมู่ 7 ตำบลควนเคร็งได้ผลมากกว่า ได้ขาย รัฐบาลลงทุนให้ไร่ละ 3,000 บาท เป็นโครงการของชาวบ้านที่มีที่ดินมี นส. 3 ได้ทุนผ่านการสงเคราะห์ฯ มาปลูกไม้เสม็ด ได้ผลดีทุกเจ้า แต่ที่รัฐบาลลงทุน ผ่านหน่วยงานรัฐผมไม่มั่นใจ ยกตัวอย่าง อบต. ที่ผมสังกัด ได้งบประมาณปลูกป่าโครงการพระเสาวนีย์ 4 หมื่นบาท ไม่รู้ว่าต้นไม้อยู่ที่ไหน มีแต่ป้าย ไม่ทราบว่าหน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ในพื้นที่ ที่กำลังฮิตมากคือโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ มีมากมาย ผมไม่กล้าลงรายละเอียด

งบประมาณผ่านหน่วยงานรัฐที่เดียวผมไม่มั่นใจ น่าจะให้องค์กรชุมชนเข้ามาดูแล ผ่านงบมาโดยตรงเลยจะดีกว่า

อดีตกำนันสมมิตร จุ้ยปลอด

พื้นที่ของผมก็มีเหมือนกัน หน่วยงานของ ปตท. ลงมาปลูกป่า ได้ผลอยู่บ้าง 40 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาไม่ใช่จากหน่วยงานภายนอกอย่างเดียว คนในพื้นที่เราต้องช่วยกันดูแลด้วย ต้องมีการควบคุม แยกกันดูแลเป็นหมู่บ้าน ช่วยกันดูแล คนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมด้วย

การนำเสนอ อยากให้พูดถึงชะอวดบ้าง อย่าพูดแต่ควนเคร็งอย่างเดียว ฝากคณะทำงานด้วย

อาจารย์อารี รังสิโยภักดิ์

เรื่องพหุยังมีอะไรตกค้างหรือไม่ ถ้าไม่มีผมอยากเปิดประเด็นป่าต้นน้ำที่ต้นน้ำชะอวด ความคาดหวังเป็นอย่างไร อยากให้คืนสภาพป่าเหมือนเดิมหรือไม่ หรือมีปัญหาอย่างไร

คุณวิเชียร เสนาชู

พหุวัฒนธรรมตั้งต้นมาตั้งแต่สงขลา พหุตรงนี้มีผลกระทบกับคนทั้งภาคใต้ ไม่ใช่เฉพาะคนควนเคร็ง คนใต้บริโภคกะปิ ที่นี้เป็นแหล่งผลิตสำคัญ

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ผมได้ข่าวว่าพรมมีการบุกกรุกพอสมควร ถ้าหากเราเอารูปแบบที่ถนัดมาใช้ คือทำป่าชุมชน ใช้อาสาสมัคร...

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

ส่วนมากที่เป็นการขูดปลอกเลี้ยงปลา คนบุกกรุกเพียงแค่ว่าเข้าไปเอาทรัพยากรไปเลี้ยงชีพ

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ถ้ามีการฟื้นฟูป่าชุมชนเป็นแสนไร่ จะผ่านชุมชนหรืออะไรก็แล้วแต่ จะมีปัญหาชาวบ้านบุกกรุกหรือไม่

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

ไม่น่าจะมีปัญหา คือว่า มีน้อยมาก คนสัก 20 เปอร์เซ็นต์ ได้ เป็นคนหาน้ำผึ้ง ก่อนไฟไหม้ผมประเมินว่า ใน 100 ครัวเรือนมีสัก 20 คน หลังจากมีไฟไหม้ คนหาน้ำผึ้งมีประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือหาปลา สานจุด การบุกกรุกทำลายป่า เจ้าหน้าที่ที่มีการดูแลเข้มงวด คนในพื้นที่ทำลายน้อยมาก อาชีพที่ออกไปทำงานข้างนอก ส่วนมากไปทำงานก่อสร้างเสียมาก คนหนุ่มสาวที่มีความรู้จะไปอยู่ในเมืองหมด

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ฟังจากถนัดว่าเมื่อมีป่าขึ้นแล้ว น้ำผึ้งก็มี ปลาก็มีกลับมาเหมือนเดิม ทำอย่างไรที่จะให้เป็นของส่วนรวม เหมือนที่ชะวอดทำ ใช้วิธีผ่านเงินส่งตรงมาที่หมู่บ้าน หลายหมู่บ้านด้วย ทำเป็นแสนไร่จะลำบากเพราะไม่มี นส.3 ผมมองว่าทำเป็นจุดๆ 5,000 ไร่ 3,000 ไร่ เป็นไปได้หรือเปล่า

มีตัวอย่างที่ตรง ปลุกป่าชายเลน การฟื้นฟูพุ่มเป็นป่าชุมชนพวกเราเห็นด้วยหรือไม่

คุณวิเชียร เสนา

พรมสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ สำเร็จได้เพราะมีห้วงจักร มีผู้นำทุ้มเท พัฒนาขึ้นมาจนประสบความสำเร็จ ผมเห็นด้วยว่าสำเร็จระดับหนึ่ง แต่ที่นั่นมีเพียงป่าเสม็ด ป่าพุดต้องมีความหลากหลายกว่านั้น

ผมคุยกับชาวบ้าน ถามว่าระหว่างพรมน้ำแห้งกับพรมน้ำจะเอาอะไร ชาวบ้านบอกว่าพรมน้ำ เพราะน้ำแห้ง ไฟไหม้หมด ชาวบ้านเริ่มตระหนัก

ปีนี้เมื่อไฟไหม้พรม ฝนตกตั้งแต่เมษายน น้ำไม่แห้ง ประกอบกับมีฝายน้ำล้นชะลอการไหลของน้ำ มันก็เริ่มดีขึ้น อนาคตจะฟื้นฟูพรมอย่างไร ให้ชาวบ้านมารับผิดชอบเป็นแปลงๆ เหมือนพรมพาดูการณ์ก็ได้

หน่วยงานที่จะมาฟื้นฟูต้องมีหน่วยงานหลัก ปัญหาที่ผ่านมามันวิบัติหมด เราต้องเอาตัวอย่างที่สำเร็จมาเป็นแบบอย่างเสริมกับวิธีการอื่นๆ

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ผมอยากเสนอแนวคิดแบบกำนัน เริ่มต้นกำหนดเขตที่แน่นอน กันให้เรียบร้อย ว่าเป็นพื้นที่ฟื้นฟูทำได้ไหม หรือที่ทุ่งท่าชะะ ชุมชนร่วมมือกับ อบต. ผมถามว่าองค์กรชุมชนที่พรุควนเคร็ง มีวิธีการอย่างไร

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

ผมเห็นตัวอย่างที่ทำชะะ อบต. ก็เป็นส่วนหนึ่ง ทำอย่างไรให้คนมีจิตสำนึก จากการแสดงออก หากคนเหล่านี้มา เลือกรุ่นที่สมัครใจ

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษณ์

สรุปว่ากำหนดเขต แล้วหากคนที่มีความสำนึกมาร่วมฟื้นฟู เนื่องจากพรุควนเคร็งมีกว้าง ประกอบด้วยพื้นที่ย่อยๆ เราแบ่งพื้นที่ย่อย ได้ไหม

คุณวิเชียร เสนาฐ

ได้

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

ที่ทำชะะ แบ่งเป็น 4 แปลง มีแปลงสมุนไพร แปลงต่างๆ กำหนดโดยชุมชน

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

น่าจะมีการทดลองนำร่องที่ควนเคร็ง...

คุณวิเชียร เสนาฐ

ผมไม่เห็นด้วย...ทางแก้ ผมเห็นด้วยที่อาจารย์ว่า เพียงแต่ให้รัฐเปิดโอกาส หากอาสาสมัคร ทุกกลุ่มอาชีพมาตั้งเป็นองค์กรร่วมกันฟื้นฟู ถ้าเราเปิดขึ้นมามีคนที่มีใจรัก เพียงแต่ทุกอย่างต้องโปร่งใส คนที่อยากเห็นพรุสมบูรณ์มีมานานแล้ว ร่างเกณฑ์ขึ้นมา แล้วอาจารย์เป็นผู้เลี้ยง

อาจารย์อารี รังสียกฤษฎ์

ถ้าเราทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์แล้ว ชุมชนจะใช้ผลประโยชน์ จะจัดการอย่างไร

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

ไม่จำเป็นต้องขุดบ่อล่อปลา ปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามธรรมชาติ ต้นทุนจะน้อยกว่ามาก ปลา 1 ตัว เลี้ยงคนได้ตลอดชีวิต แก่ให้มันได้อยู่ในป่าพรุ ให้มีลูก เราแค่ไปหามาใส่ปาก ผมขอชาวบ้านแล้วว่าอย่าจับปลาผิดวิธี และอย่าจุดไฟในป่าพรุ

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

สาเหตุที่ต้องไปจุดไฟเพราะอะไร

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

มีคนมือบอนไปจุดไฟเพราะมองข้ามความสำคัญของป่าพรุ จุดไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ มีช่วงฤดูแล้ง มีช่วงเวลาที่ต้องระวังอยู่ 4 เดือนที่พรุแล้ง

คุณวิเชียร เสนาชู

อดีตจุดไฟเพราะหาเต่า ช่วงหลังมีการรับจ้างเผาให้กลายเป็นป่าเสื่อมโทรม กลุ่มทุนกลุ่มหนึ่งต้องการพื้นที่สร้างสวนปาล์ม คนที่รับจ้างปลูกปาล์มมีตำแหน่งเป็นนายอำเภอเสียด้วย ถึงขนาดนั้น คนจนไม่มีทางทำได้ คนมือบอนมีบ้าง แต่น้อย

ระหว่างบ้านพรุจังโหล่นกับโคกคราม ตอนนี้อปาล์มตัดได้แล้ว ไปถามดูเถอะว่าเป็นของใคร นี่แหละที่มาของไฟไหม้

อาจารย์อารี รังสียกฤษฎ์

ที่ปลูกป่าได้เอกสารสิทธิ์หรือไม่

คุณวิเชียร เสนาชู

ไม่ทราบว่าจะเข้าหรือยัง

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษณ์

ถ้าเราสำรวจว่าพื้นที่นั้นไม่มีใครครอบครอง ถ้าต่ำกว่า นส. 3 เราจะยึดเป็นที่สาธารณะ เราต้องการแผน
ตรงนี้

คุณวิเชียร เสนาชู

รัฐบาลรุกทำยุทธศาสตร์แก้ความยากจน เมื่อทุกคนมีที่ดินทำกิน เรื่องบุกรุกจะหมด เมื่อชุมชนมีองค์กร
รับผิดชอบตามแนวทางที่ว่ามา พรุตรงนี้ต้องเป็นพฤษธรรมชาติ ที่เป็นพฤษชุมชน จับปลาได้ แบ่งพื้นที่กัน แล้วมีเจ้าหน้าที่
ที่รับผิดชอบ

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ป่าสนนี้เป็นที่สัมปทานจากป่าไม้หรือเปล่า ต้องเช็คข้อมูลดู พื้นที่เท่าไร

คุณวิเชียร เสนาชู

ประมาณ 2 หมื่นไร่ อยู่ตอนเหนือพรุควนเคร็ง อยู่ที่เขียร์ใหญ่ ตำบลสวนหลวง

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษณ์

แผนที่เราสามารถทำได้อยู่ในชะอวด หัวไทรเท่านั้น แต่เราสามารถคิดเชื่อมโยงไปได้

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ผมดูแลปัญหาเกิดเหมือนกับที่อินโดนีเซีย มีการเผาป่าเพื่อยึดพื้นที่โดยกลุ่มนายทุน พวกเราต้องช่วยกัน
อธิบายน ภาคปฏิบัติการเราจะเสนอคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ เราต้องช่วยกันหลายทาง อนุกรรมการต้อง
ประสานกับทุกโครงการที่ลงมาพัฒนาทะเลสาบ ให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนรับรู้ เราต้องช่วยกันอธิบายนให้เห็นภาพ

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษณ์

ต้องบูรณาการ 3 ผู้ว่าซีโอไอ ด้วย

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ผู้ว่าซีอีโอสามารถแก้ปัญหาได้ไหม

คุณเรณณรงค์ ทองแก้ว

ผมไม่คาดหวังผู้ว่าฯ เพราะส่วนมาจากชนชั้นศักดินา องค์กรที่เกิดจากการอาสาของผู้มีจิตสำนึก คาดหวังได้มากกว่า งานที่น่าทำมากคือให้รัฐบาลทำตามรัฐธรรมนูญ

อาจารย์อารี รัชโยกฤษฎ์

ให้ประชาชนตื่นตัวมีการเรียนรู้ แล้วเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

อาจารย์บรรจง ทองสร้าง

ในพื้นที่อิทธิพลมีมากไหม

คุณเรณณรงค์ ทองแก้ว

ชาวบ้านไม่มี มีแต่คนในเครื่องแบบ

ไม่ระบุชื่อ

ในพร มีการออก นส. 3 แล้ว

คุณวิเชียร เสนาชู

ต้องดูว่าเอกสารพวกนี้ได้มาอย่างไร

คุณเรณณรงค์ ทองแก้ว

ผมอยากให้เรารับสมัครบุคลากรก่อน

อาจารย์อารี รัชสิโยภณญ์

สรุปว่า

- (1) แบ่งสัดส่วน
- (2) เลือกคนในพื้นที่มาร่วม หลักการคือ ให้น้ำแข็งตลอดปี ให้มีการปลูกป่ามีความหลากหลาย
คืนสภาพเดิม และมีกฎระเบียบการใช้ประโยชน์ ให้พื้นที่ตรงกลางอนุรักษ์ไว้ พื้นที่รอบๆ
ข้างใช้ประโยชน์ได้ นี่เป็นแผน

ผมอยากรู้ว่า ควน 6 ควนปัจจุบันมีสภาพเป็นอย่างไร

คุณเรณณรงค์ ทองแก้ว

บางแห่งไม่มีเอกสารสิทธิ์

อดีตกำนันสัมมิตร จุ้ยปลอด

ผมขอสักนิดว่า การที่จะสัมมนาต่อไป ต้องเชิญผู้ใหญ่บ้าน อบต. หรือกลไกหลักในพื้นที่มาร่วมด้วย ใน
ตำบลผมขอสักเวทีจะได้หรือไม่

คุณเรณณรงค์ ทองแก้ว

ขอทำนาร่องก่อน พื้นที่ต่อไปถึงกันหมด

อาจารย์อารี รัชสิโยภณญ์

รับไปพิจารณาก่อน ถ้ามีเวลาเราจะลงเฉพาะพื้นที่อีกครั้ง

คุณวิเชียร เสนาชู

พอช. (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน) เราก็มียู่ที่สี่แยกเอเชียี่เอง แต่คนยังไม่รู้

อาจารย์อารี รัชสิโยภณญ์

เราพูดถึงแหล่งทุนใจใหม่ อีกตัวหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ มีงบของ สสส. มีงบภาษี 2 เปอร์เซ็นต์ จาก
ภาษีเหล้าและบุหรี่ ของบไปได้

เรื่องพุน้ำจะพอแล้ว สรุปปัญหาใหญ่คือขาดน้ำทั้งปี ส่วนเรื่องน้ำ ที่มาของน้ำคือป่าเขา พุดเรื่องน้ำต้อง พุดเรื่องป่าต้นน้ำแม่น้ำชะอวด ปากพนัง ความคาดหวังของพวกเรามองอย่างไร

คุณเริงณรงค์ ทองแก้ว

ป่าที่มีอยู่แล้วต้องไม่บุกรุกอีก ปัญหาป่ามีมานาน ผมไม่อยากเสนอตรงนี้ ที่งานของผมจะไปว่าที่อื่น ที่จริงปัญหานี้แก้ยากนิดเดียว ว่าอย่าแบ่งเขาแบ่งเรา แล้วแก้ปัญหาร่วมกัน

ถ้าให้เขามี ต้องฟื้นฟูป่าทุกป่า ทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าอุทยาน ป่าสงวน มี พรบ. ต่างหาก การที่จะคืนป่าให้เหมือนเดิมขณะนี้ที่เป็นไปได้คือป่าอนุรักษ์

ป่าบางแห่งมีเสาไฟฟ้า พวกที่เป็น สส. นี่แหละตัวดี

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

วิธีการก็ทำเหมือนกับพรุ หาอาณาเขตให้แน่นอน บางพื้นที่ที่ทับซ้อนที่ ทำให้ชัดเจนเป็นจุดๆ เคลียร์ ปัญหาใหม่

คุณวิเชียร เสนาขุ

รัฐต้องแก้กฎหมายให้การถือครองที่ดิน สปก. เหลือรายละเอียดไม่เกิน 50 ไร่ ป่าสงวนและป่าอนุรักษ์ต้องเพิ่ม และสร้างป่าชุมชนขึ้นมา คนที่อยู่ในป่าอนุรักษ์ต้องดึงลงมา แก้ปัญหาร่วมกับคนในพื้นที่ คนที่ได้ที่ สปก. อดีตก เป็นคนทำผิดกฎหมายทั้งนั้น

ระหว่างเขา ควน สายน้ำทั้งหมด ทำฝายน้ำล้นขนาด 50 เซนติเมตร ทำให้หมด ตามชายห้วย ชายคลอง ปลุกไม้ไผ่ เป็นธนาคารน้ำที่ดีที่สุด ก่อนที่ชุมชนปล่อยน้ำเสียต้องมีบ่อบำบัด เอาไปทำปุ๋ยหมัก เมื่อก่อนพรุนี้แหละ เป็นบ่อบำบัดธรรมชาติ ถ้ากฎหมายออกมาโดยมีความเสมอภาค ทุกคนจะไม่มีปัญหา

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

ที่ตะโหนดพุดกันมากให้รักษาป่าริมคลอง ไม่ให้ขุดลอกโดยทำลายป่าริมคลอง

คุณวิเชียร เสนาขุ

ทุกที่เหมือนกันหมด ชลประทานไม่รู้จักแก้มลิง ให้น้ำไหลเร็วอย่างเดียว พื้นที่ภาคใต้ภูเขาอยู่ตรงกลาง 2 ฝั่งเป็นทะเล ถ้าขุดแบบชลประทานทั้งหมด ชาวบ้านตายหมด

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

สรุปที่คุยกันมาทั้งหมด มีเรื่องพรและป่าต้นน้ำ ทุกอาชีพต้องมีการฟื้นฟู มีการพัฒนาคนไปด้วยกัน โครงการนี้เราเอาทั้งธรรมชาติและคนไปด้วยกัน ได้เห็นประโยชน์ร่วมกัน

คุณชูสิน ชมพู

ผมเป็นประชาคมอำเภอชะอวด เป็นประชาคมที่รัฐจัดตั้งขึ้นมา มีอาชีพอิสระ ผมออกมาจากบ้าน 13 กิโลเมตร น้ำกำลังท่วม ผมต้องหามอเตอร์ไซค์มา ทางร่มมา เพราะสนใจทุกสถานการณ์ที่เกิดในชะอวด

การทำงานให้กับชุมชน บุคลากรที่มาสมมนานมีน้อย คนชะอวดมีน้อยมาก อยากเป็นการจุดประกายวงเล็กๆ ให้มาก

เรื่องสำคัญ...ภูมิทัศน์นี้เราต้องรู้ ถ้าวันนี้ถามคนที่สบายแล้ว เราไปว่าเขาไม่รักธรรมชาติก็ไม่ได้

ทำอย่างไรให้คนมีจิตสำนึกอยู่ร่วมกับธรรมชาติให้ได้ ที่สำคัญ คนต้องอยู่ในศีลธรรม อยู่ในกติกาของบ้านเมือง การขับเคลื่อนสมัยนี้มีความหลากหลาย การสัมมนามีมาก ผมถามว่าเป็นการจกฉวยโอกาสหรือไม่ คนพรุควนเคื่องเองคิดไม่ออก องค์กรที่อยู่ในพื้นที่ อย่าง อบต. คนที่มีความรู้มีที่เปอร์เซ็นต์ มีน้อย ไม่เข้าใจการพัฒนา

ประชาคมก็เป็นส่วนหนึ่ง ผมเองคิดว่าทำอย่างไรให้เป็นกลไก ผมตั้งใจเป็นฟันเฟืองตัวเล็กๆ อยากเป็นแค่นั้น แต่เราไม่มีงบประมาณ

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

ที่ชะอวด ประชาคมที่ทำด้วยใจมีมากไหม

คุณชูสิน ชมพู

ประชาคมมี 11 คนเป็นตัวแทน ที่มาหมู่บ้านละ 9 คน คัดมาเป็นระดับตำบล หมู่บ้านละคน ข้อมูลจากเวทีผมสามารถเอาไปขยายผลในวงประชาคมของผมได้

คุณสมเอก อินทร์ช่วย

ตอนนี้เรามีสโลแกนประจำพรุควนเคื่องแล้ว คือ “เขามิป่า นามิข้าว พรุมีน้ำ” นี่คือสโลแกนที่เราคิดขึ้นมา

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

ในนามของ 3 สถาบัน ขอขอบคุณพี่น้องที่ควนเคื่องและโรงเรียน เจ้าหน้าที่ทั้งหลาย ได้ประเด็น ได้ปัญหา คุณภาพคับแก้วเลยในวันนี้ ขอขอบคุณอีกครั้ง สวัสดิ์ครับ.

สรุปประเด็นจากเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
วันพุธที่ 10 ธันวาคม 2546 ณ โรงเรียนชะอวดวิทยาคาร

(ประเด็นที่สรุปข้างล่างนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม ไม่ใช่ความคิดเห็นของคณะผู้ศึกษา)

1. ป่าต้นน้ำ

แนวทางแก้ปัญหา

- ให้มีโครงการปลูกป่าต้นน้ำเพิ่มมากขึ้น แต่ก่อนปลูกต้องให้ชาวบ้านมีความรู้ ปรับวิธีคิดใหม่เอาระบบศาสนามาหล่อหลอม
- ให้มีโครงการปลูกป่าที่หลากหลาย และให้มีน้ำขังตลอดปี และการส่งเสริมอาชีพควบคู่ไป

2. ป่าพรุ

ประเด็นปัญหา

- ป่าพรุควนเคร็งเสื่อมโทรมลง ไฟไหม้ป่าพรุทุกปี เพราะน้ำแห้ง ไม่มีน้ำท่วมขัง อีกสาเหตุ คือ คนเผาป่าพรุไปหาปลา หาเต่า และสร้างพื้นที่ปลูกปาล์มของพวกนายทุน
- การขุดพรุเป็นตารางหมากรุก มีผลทำให้ ฝนแล้ง น้ำไหลเร็วขึ้น

แนวทางแก้ปัญหา

- ให้ทำฝายกั้นน้ำที่แพรกเมือง จากหัวป่าเขียว ไปถึงควา
- ให้ทำถนนจากกระโตนมาเชื่อมกับพรุควนเคร็งไปออกชะอวด
- ให้ขุดคันกั้นน้ำเป็นแปลงๆ แปลงละ 5 หมื่นไร่ หรือ 1 แสนไร่ ขุดคันกั้นน้ำจากหัวป่าเขียวยาวไปถึงควา ระยะทาง 12 กิโลเมตร ขุดคันกั้นน้ำประมาณ 2 เมตรครึ่ง ทำฝายกั้น และทำคันกั้นน้ำจากควนเคร็งไปถึงควนชะลิก เนื้อที่ประมาณ 10 ตารางกิโลเมตร ขุดคันกั้นน้ำประมาณ 2 เมตรครึ่ง จะสามารถกักน้ำได้เป็นเนื้อที่ 2 แสนไร่ และทำคันกั้นน้ำบ้านควนยาวไปถึงแหลมหัวคลอง ขุดคันกั้นน้ำให้ได้ 2 เมตรครึ่ง
- ศึกษาว่าอดีตพรุควนเคร็ง มีคลองธรรมชาติกี่สาย เมื่อศึกษาแล้วให้คืนสภาพเดิม และปรับปรุงให้พรุเป็นไร่นาสวนผสม รวมทั้งขุดเป็นแปลงเพื่อให้ร่องที่ขุดเป็นที่อยู่ของปลา
- ปลูกไม้ในป่าพรุ เช่น เต่าร้าง หมาแดง หลังจากนั้นค่อยพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
- ทำฝายกั้นน้ำที่แพรกเมือง ระหว่างควนยาวกับควนเคร็ง ใช้พื้นที่สัก 30 เมตร ทำฝาย หรือทำนบกั้น ขังน้ำ หรือทำที่เก็บน้ำให้ได้ระดับเดียวกับพื้นดิน น้ำพื้นระดับก็ไหลไป
- กำหนดเขต กั้นเขตพื้นที่ป่าให้เรียบร้อย
- ส่งเสริมพรุควนเคร็งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หาพันธุ์ปลามาเพาะเลี้ยง ส่งเสริมอาชีพ
- มีกฎระเบียบการใช้ประโยชน์ ให้อนุรักษ์พื้นที่ตรงกลางไว้ พื้นที่รอบๆ ข้างใช้ประโยชน์ได้

3. ทรัพยากรดิน และการใช้ที่ดิน

ประเด็นปัญหา

- การบุกรุกที่ดินทำกิน จากปัญหาความยากจน

แนวทางแก้ปัญหา

- จัดการปัญหาเรื่องเอกสารสิทธิ์ ที่ทำกินของประชาชนให้ชัดเจน
- จัดทำยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาความยากจน เรื่องการบุกรุกที่ดินทำกิน
- แก้ปัญหากฎหมายให้การถือครองที่ดิน สปก. เหลือรายละเอียดไม่เกิน 50 ไร่ ให้เพิ่มพื้นที่ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ และป่าชุมชน โดยดึงคนในพื้นที่มาร่วมแก้ปัญหา

4. ประเด็นอื่นๆ

- ปัญหาเรื่องสุขภาพอันเนื่องมาจากการ โคนสารเคมีที่ใช้ย้อมกระดูกทุกวัน
- มีการศึกษาการบูรณาการแผนร่วมกันและเชื่อมโยงไปถึงคนเก่าแก่ด้วย แล้วเอาข้อมูลที่ศึกษากลับลงไปสื่อสารกับชาวบ้านให้เข้าใจ
- หน่วยงานปกครอง อปต. ถ้านั้น นายอำเภอ ต้องมีจิตสำนึก ต้องพัฒนาตัวเอง ปฏิวัติตัวเองก่อน
- การจัดการปัญหาที่ผ่านมา เช่น การกินค่าหัวคิวกลัวไม่
- การจัดตั้งองค์กรขึ้นมาร่วมกันฟื้นฟู และกำหนดอาณาเขตการฟื้นฟูให้ชัดเจน สร้างจิตสำนึกที่ดี และให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้
- ก่อนปล่อยน้ำเสียจะต้องมีบ่อบำบัด และนำไปทำปุ๋ยหมัก

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
วันพุธที่ 10 ธันวาคม 2546 ณ โรงเรียนชะอวดวิทยาคาร

1. คุณเจริญรงค์	ทองแก้ว	1189/1	ม. 1	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
2. คุณสมมิตร	ชัยปลอด	815	ม. 1	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
3. คุณจรรยาพร	แจ้งจุล	1446	ม. 1	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
4. คุณฤดีกร	แป้นเมือง	1447	ม. 1	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
5. คุณจิราพร	ควนวิไล	1233	ม. 1	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
6. คุณसानิตย์	แจ้งจุล	7446	ม. 1	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
7. คุณไพเราะ	นาคนวน	1229/1	ม. 1	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
8. คุณธนพร	ทองลมุล	14229/4	ม. 1	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
9. คุณชูสิน	ชมพู่	46/1	ม. 4	ต. ชะอวด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
10. คุณพนม	คงหนู	66	ม. 2	ต. ท่าเสม็ด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
11. คุณวิเชียร	เสนาชู	64	ม. 3	ต. ท่าเสม็ด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
12. คุณจรัส	ภักดีนาท	37	ม. 3	ต. ท่าเสม็ด	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
13. คุณสมเอก	อินทร์ช่วย	291	ม.11	ต. เกร็ง	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
14. คุณเพ็ญศรี	หนูสาย	86	ม. 3	ต. วังอ่าง	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
15. คุณเฟื่อง	ปานแก้ว	52	ม. 7	ต. นางหลง	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
16. คุณเพ็ญศรี	ทองบุญชู	92/5	ม. 2	-	อ. ชะอวด	จ. นครศรีธรรมราช
17. คุณชนมล	ชุมทอง	59	ม. 2	ต. ควนชะลิก	อ. หัวไทร	จ. นครศรีธรรมราช
18. คุณสมนึก	พรรณศักดิ์	340	ม. 12	ต. โกล่ม่วง	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
19. คุณประไพ	ถนนแก้ว	19	ม. 1	ปืมน้ำมันคาลเท็กซ์		
20. คุณดิเรก	หนูสาย	86	ม. 3			
21. คุณพรทิพย์	ปรมหนู					
22. คุณอรสา	บุญรินทร์	โรงเรียนชะอวดวิทยาคาร				
23. คุณวจิรา	สังข์ทอง	โรงเรียนชะอวดวิทยาคาร				
24. คุณเพ็ญภา	เขมวารณ	โรงเรียนชะอวดวิทยาคาร				
25. คุณวรรณวิทย์	ควนวิไล	โรงเรียนชะอวดวิทยาคาร				
26. คุณบุญฤทธิ์	นาคนวน	โรงเรียนชะอวดวิทยาคาร				
27. คุณเอกชัย	ถาวรวงศ์	สัมนาสงขลาเพื่อการปฏิรูปการเมือง				
28. คุณปรีชา	ปานหนู	สวท. นครศรีธรรมราช				
29. คุณนิติ	ภูมิศิริไพบุลย์	สวท. นครศรีธรรมราช				
30. คุณประพงษ์	วิชัยดิษฐ์	สวท. นครศรีธรรมราช				

31. คุณจิรวินัย	ปลอดวงศ์	สวท. นครศรีธรรมราช
32. คุณวิโรจน์	หนูคง	สวท. นครศรีธรรมราช
33. คุณอินทรา	สุวรรณ	สวท. นครศรีธรรมราช
34. คุณนันทพร	จันทร์ศุภหิรัญ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
35. คุณอรุณรัตน์	แสงละออ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
36. คุณอรุณชัย	สมศรี	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
37. คุณพุดิพงษ์	บุญทัศน์	สถาบันราชภัฏสงขลา
38. คุณวีระวุธ	หุ่มช่วย	สถาบันราชภัฏสงขลา
39. คุณอารี	รังสียกฤษฎ์	สถาบันราชภัฏสงขลา
40. คุณสุเทพ	ทิพย์ธรา	สถาบันราชภัฏสงขลา
41. คุณบรรจง	ทองสร้าง	สถาบันราชภัฏสงขลา
42. คุณจรรณ	หุทอง	สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
43. คุณจำรัส	พันธ์มาน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
44. คุณวิชัย	กาญจนสุวรรณ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
45. คุณวิเชียร	จากุพจน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
46. คุณอภิรักษ์	ก้านรัตน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
47. คุณดุสิตา	แก้วสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
48. คุณอรสา	คงทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
49. คุณศักดิ์ชาย	คงนคร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ส่วนหนึ่งของสภาพน้ำท่วมที่อำเภอชะอวด

ฝนตกหนัก น้ำท่วม ทำให้มีผู้
เข้าร่วมประชมน้อย

การแสดงความคิดเห็นของชาวบ้าน (1)

การแสดงความคิดเห็นของชาวบ้าน (2)

การแสดงความคิดเห็นของชาวบ้าน (3)

ผู้เข้าร่วมประชุมบางส่วนถ่ายรูปร่วมกัน

ต้นเต่าร้าง
(พันธุ์ไม้ชนิดหนึ่งในป่าพรุควนเคร็ง)

ต้นหมากแดง
(พันธุ์ไม้ชนิดหนึ่งในป่าพรุควนเคร็ง)

